

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Risto Mansikkamäki

Toiminnan kuvaus

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii sopijakuntiansa ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävistä asiakkaidensa ja ympäristön parhaaksi tuottaen laadukkaita, taloudellisia ja tasapuolisia palveluita.

Strategian toteuttaminen

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta hyväksyi kesäkuussa 2019 ympäristökeskukselle uuden strategisen tavoiteohjelman, joka tukeutuu ympäristökeskuksen sopijakuntien kaupunki- ja kuntastrategioihin. Ympäristökeskuksen strategisen tavoiteohjelman keskeisiä päämääriä ovat:

- hyvä ympäristön tila; ja
- hyvä palveluiden laatu.

Molempien päämäärien alle on asetettu yhteensä kahdeksan suunnittelukauden tavoitetta, joita ympäristölautakunnan päätöksen mukaan voidaan vuosien 2020–2023 palvelusuunnitelmia laadittaessa täydentää niitä tukevilla ja ajankohtaisilla muilla vuositavoitteilla, jotka eivät kuitenkaan vaaranna tavoiteohjelman toteutumista.

Suunnitelmakauden 2020–2023 tavoitteita ovat:

- ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnan vaikuttavuuden lisääminen kasvattamalla valvontaohjelman toteutumisaste 70 %:sta 90 %:iin
- säilyttää riskiperusteisen elintarvikevalvonnan kattavuus 100 %:ssa ja kasvattaa terveydensuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus 80 %:sta 90 %:iin

Keskeiset muutokset toiminnassa

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus tulee strategisen tavoiteohjelmansa mukaisesti tehostamaan toimintaansa niin lakisääteisissä viranomaistehtävissä kuin sopijakuntia tukevissa yleisissä ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävissäkin.

Ympäristökeskuksen tavoitteena on selkeä ympäristövalvonnan palvelukyvyyn korottaminen. Ympäristövalvonnan palveluysiköstä tehty resurssi- ja mitoitusselvitys sekä ympäristökeskuksen asiakkailtaan ja sopijakunnista saama palaute osoittavat, ettei ympäristönsuojelun viranomaistehtäviltä vaadittavaa hyvää palvelutasoa kyetä turvaamaan palveluysikön nykyisillä henkilöstöresursseilla. Ympäristökes-

- parantaa valuma-aluekunnostuksella sekä muilla vesiensuojelutoimilla Tuusulanjärven, Valkjärven ja Kilpijärven ekologinen tila vähintään tasolle tyydyttävä
- kasvattaa kuntien palvelukiinteistöjen käyttäjistä ja kiinteistöhoitajista muodostuva KUUMA-kuntien ekotukihenkilöiden verkosto 160 henkilöstä 170 henkilöön
- lyhentää ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyaika 16 kuukaudesta kahdeksaan kuukauteen
- jatkaa kiinteätä yhteistyötä sopijakuntien sisäilmatyöryhmissä sekä järjestää vuosittain yhteistyöpalaverit sopijakuntien tilapalveluiden kanssa
- yhdenmukaistaa ympäristökeskuksen toiminta-alueen kunnalliset eläinlääkäripalvelut perustamalla yhteisvastaanotto
- tehostaa ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan riskiperusteista ja suunnitelmallista eläinsuojeluvalvontaa.

Strategisen tavoiteohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain ympäristökeskuksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

kuksen strategisen tavoiteohjelman mukaan ympäristönsuojelun lupakäsittelyn resursseja lisätään vuonna 2020.

Ympäristökeskus tulee tehostamaan sopijakuntiansa vesienhoitoa tavoitteenaan vesistöjen hyvä ekologinen tila. Sen saavuttamiseksi ympäristökeskus tulee jatkamaan ja kehittämään *VILKKU-* ja *VILKKU Plus* -hankkeissa aloitettua järvien valuma-aluekunnostusta yhteistyössä alueen viljelijöiden ja muiden toimijoiden kanssa. Ympäristökeskus osallistuu vuosien 2020 ja 2021 aikana Luonnonvarakeskuksen koordinoimaan Tuusulanjärven valuma-alueen KUITU-hankeeseen, jonka tavoitteena on todentaa maan-

parannuskuitujen vesistövaikutuksia valuma-alueita tutkimuksilla. Tutkimushankkeen avulla toivotaan saatavan uusia, valtakunnallisesti toimivia vesienhoitokäytäntöjä. Ympäristökeskus laatii lisäksi vuoden 2020 aikana Valkjärven ja Kilpjärven valuma-alueiden kunnostushankkeista erilliset suunnitelmat, joiden mukaiset kunnostustoimet pyritään saamaan käyntiin vuoden 2021 aikana.

Ympäristökeskuksen Terveysvalvonnan palveluyksikkö ottaa sopijakuntien tilapalveluiden kanssa käyttöön uuden, ensi sijassa kuntien palvelukiinteistöjen sisäilma-asioihin keskittyvän, yhteistyöfoorumin, jonka tarkoituksena on jakaa kuntien kesken hyviä käytäntöjä sisäilmaongelmien selvittämisessä ja korjaamisessa.

Riskiarvio

Ympäristökeskuksen sopijakuntien yhdyskuntarakentamisen palveluketjut ja niihin liittyvät asiakkuuksien hallinnat sekä ympäristö- ja maa-ainesluvan varaisten toimintojen sijoittuminen ympäristökeskuksen sopijakuntiin voivat vaarantua, jos ympäristökeskus ei pysty lisäämään ympäristövalvontaan käytettävissä olevaa henkilöstöresurssia. Osa yritystoiminnasta voi hallinnollisia kustannuksia säästääseen ja toiminnallista tappiota välttääkseen hakeutua sopijakuntien ulkopuolelle, millä voi olla ennalta

Henkilöstösuunnitelma 2020–2024

Ympäristövalvonnan palveluyksikköön perustetaan ympäristökeskuksen strategisessa tavoiteohjelmassa asetettujen palvelutavoitteiden saavuttamiseksi vuoden 2020 alussa kaksi uutta ympäristötarkastajan virkaa ja vuoden 2022 alussa kolmas uusi ympäristötarkastajan virka. Kahden uuden ympäristötarkastajan kustannusvaikutus vuoden 2020 henkilöstökuluihin on noin 124 000 euroa, minkä lisäksi henkilöstölisäys aiheuttaa jonkin verran lisäkuluja myös muihin käyttötalousmenoihin (esim. kalusto-, ICT- ja matkakulut). Ympäristövalvonnan henkilöstölisäys mahdollistaa yksikön maksutuloarvion korottamisen vuoden 2019 talousarvion tasosta.

Ympäristökeskus varautuu jatkamaan järvien valuma-aluekunnostusta Mäntsälässä, Nurmijärvellä ja Tuusulassa *VILKKU Plus* -hankkeen päättyessä huhtikuun 2020 lopussa. Tätä varten ympäristönsuojelun palveluyksikköön perustetaan yksi uusi ympäristösuunnittelijan virka, joka täytetään toukokuun 2020

Ympäristökeskuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa sopijakuntien kunnalliset eläinlääkäripalvelut vuoteen 2023 mennessä. Tässä tarkoituksessa ympäristökeskus laatii vuoden 2020 aikana yhteisvastanoton tilatarveselvityksen.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ei toimintansa ja palveluidensa suunnittelussa varaudu enää aktiivisesti sote- ja maakuntauudistukseen, joka siirtäisi ympäristöterveydenhuollon järjestämisen maakunnan vastuulle. Sen sijaan ympäristökeskus varautuu tarvittaessa laajentamaan toiminta-alueitaan Hyvinkäälle.

arvioimattomia kerrannaisseurauksia myös kuntien toimintaan.

Ympäristövalvonnan heikentynyt palvelukyky lisää myös ympäristön pilaantumisen riskiä ja vaarantaa haitankärsijöiden oikeusturvaa.

Vesienhoidolle ympäristökeskuksen strategisessa tavoiteohjelmassa asetetut tavoitteet voivat jäädä saavuttamatta, jos hankerahoitteista vesistöjen valuma-aluekunnostusta ei saada osaksi sopijakuntien vesienhoitotoimia.

alussa. Viran perustamisesta ei aiheudu lisähenkilöstökuluja vuoden 2019 henkilöstöbudjettiin verrattuna. *VILKKU Plus* -hankkeen päättyessä järvien valuma-aluekunnostamiseen ei kuitenkaan saada enää Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaiston tukea siten kuin *VILKKU Plus* -hankkeeseen, minkä seurauksena Ympäristönsuojelun palveluyksikön myyntitulot alenevat noin 41 000 euroa vuoden 2019 myyntituloihin verrattuna. Tästä aiheutuu kuitenkin vain noin 17 000 euron kustannuspaine sopijakuntien yhteenlaskettuihin yhteistoimintakorvauksiin. Ympäristönsuojelun menetettyjä myyntituloja voidaan lisäksi vuosina 2020 ja 2021 kompensoida Tuusulanjärven KUITU-hankkeen myyntituloilla, joiden kokonaismääräksi on arvioitu noin 50 000 euroa. Ympäristökeskus voi osallistua KUITU-hankkeeseen vain, mikäli Ympäristönsuojelun palveluyksikön henkilöstöesitys toteutuu. Tällöin talousarvioon kirjattomat hankkeen myyntitulot otetaan vuonna 2020 huomioon sopijakuntien yhteistoimintakorvausten tasoituslaskelmassa ja vuoden 2021 talousarviossa.

Palvelusuunnitelma 2020–2024

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: ympäristökeskuksen johtaja Risto Mansikkamäki

Suunnitelmakauden 2020 – 2023 tavoitteet

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan hyväksymässä ympäristökeskuksen strategisessa tavoiteohjelmassa on asetettu seuraavat suunnittelukauden 2020 – 2023 tavoitteet:

Hyvä ympäristön tila			
Tavoite	Lähtötaso 2018	Välitavoite 2021	Tavoitetaso 2023
Ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta on vaikuttavaa.	Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelman toteutumistasaste 70 %.	Valvontaohjelman toteutumistasaste on yli 80 %.	Valvontaohjelman toteutumistasaste on yli 90 %.
Elintarvike- ja terveysvalvonta ovat riskiperusteista ja kattavaa.	1. Elintarvikevalvonnan kattavuus on 100 %. 2. Terveystoimintasuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus on 80 %.	1. Elintarvikevalvonnan kattavuus on 100 %. 2. Terveystoimintasuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus on 85 %.	1. Elintarvikevalvonnan kattavuus on 100 %. 2. Terveystoimintasuojelulain mukaisen valvonnan kattavuus on 90 %.
Tuusulanjärven, Kilpjärven ja Valkjärven hyvä ekologinen tila vuonna 2027.	Vesistöjen tila on välttävää tai tyydyttävää. Tuusulanjärvellä on käynnissä kunnostushanke, mutta Kilpjärvellä ja Valkjärvellä ei ole kunnostussuunnitelmia.	Järvien valuma-alueilla ovat käynnissä kunnostushankkeet, joita toteutetaan yhteistyössä valuma-alueiden viljelijöiden ja asukkaiden kanssa.	Järvien ekologinen tila on parantunut ja on vähintään tasolla tyydyttävää.
KUUMA-kunnissa on ilmastonsuojelua tukeva ekotukihenkilöverkosto.	KUUMA-kunnissa on noin 160 ekotukihenkilön verkosto, joka koostuu kuntien palvelukiinteistöjen käyttäjistä ja kiinteistöhoitajista.	Ekotukihenkilöverkosto säilyy ja sitä täydennetään.	KUUMA-kunnissa toimii noin 170 ekotukihenkilön aktiivinen verkosto.

Hyvä palveluiden laatu			
Tavoite	Lähtötaso 2018	Välitavoite 2021	Tavoitetaso 2023
Sujuvat ympäristö- ja maainesilupalvelut.	Lupien keskimääräinen käsittelyaika on 16 kuukautta.	Lupien keskimääräinen käsittelyaika on 12 kuukautta.	Lupien keskimääräinen käsittelyaika on 8 kuukautta.
Sisäilmaprosesseja kehitetään yhteistyössä sopijakuntien kanssa.	1. Terveystoimintasuojelun osallistuu kaikissa sopijakunnissa sisäilmatyöryhmiin. 2. Kuntien tilapalveluiden kanssa ei järjestetä yhteistyöpalaveria.	1. Terveystoimintasuojelun osallistuu kaikissa sopijakunnissa sisäilmatyöryhmiin. 2. Kuntien tilapalveluiden kanssa järjestetään vuosittain yhteistyöpalaveri.	1. Terveystoimintasuojelun osallistuu kaikissa sopijakunnissa sisäilmatyöryhmiin. 2. Kuntien tilapalveluiden kanssa vuosittain järjestettävä yhteistyöpalaveri on vakiintunut käytäntö.
Kunnalliset eläinlääkäripalvelut ovat seudullisesti mahdollisimman yhdenmukaiset.	Ympäristökeskuksella on toiminta-alueellaan kolme erillistä vastaanottoa, minkä lisäksi Mäntsälän eläinlääkäripalvelut hankitaan ostopalveluna.	Yhteisvastaanoton suunnittelu on käynnissä.	Ympäristökeskuksen toiminta-alueella on yhteisvastaanotto.
Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista.	Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista	Ammattimaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan vuosittain.	Ammattimaisen toiminnan eläinsuojeluvalvonta on suunnitelmallista ja riittävä.

Tavoitteet 2020

1. Ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta on vaikuttavaa.

Mittari:

- Valvontaohjelman toteutumisastetta on parannettu priorisoimalla valvonnan resursoinnissa valvontaohjelman mukaista suunnitelmallista ja riskiperusteista valvontaa. Valvontasuunnitelman toteutumisaste on yli 70 %.

Vastuutaho:

- ympäristövalvontapäällikkö

2. Elintarvike- ja terveysturvallisuus ovat riskiperusteista ja kattavaa.

Mittari:

- 50 % elintarvikevalvonnan suunnitelmallisen valvonnan kohteista ja 33 % terveydensuojelulain perusteella säännöllisesti valvottavista kohteista on tarkastettu.

Vastuutaho:

- terveysturvallisuuden päällikkö

3. Tuusulanjärven, Kilpjärven ja Valkjärven hyvä ekologinen tila vuonna 2027.

Mittari:

- Kilpjärven ja Valkjärven valuma-alueiden kunnostushankkeista on tehty suunnitelmat. Tuusulanjärven kunnostushanke on laajentunut järven valuma-alueella tehtäviin vesienpuhdistus- ja vesiensuojelutoimiin.

Vastuutaho:

- ympäristönsuojelupäällikkö

4. KUUMA-kunnissa on ilmastonuojelua tukeva ekotukihenkilöverkosto.

Mittari:

- KUUMA-kunnissa on vähintään 160 ekotukihenkilön verkosto, joka koostuu kuntien palvelukiinteistöjen käyttäjistä ja kiinteistöhoitajista.

Vastuutaho:

Palvelusuunnitelman painopisteet vuosille 2020–2024 ja keskeiset muutokset toiminnassa

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palveluiden painopisteet vuosille 2020 – 2024 ovat sen strategisen tavoiteohjelman mukaisesti viranomaistoiminnan laadun ja palvelukyvyn kehittämisessä sekä

- ympäristönsuojelupäällikkö

5. Sujuvat ympäristö- ja maa-aineslupapalvelut.

Mittari:

- Ympäristövalvonnan palvelukykyä on korotettu lisäämällä lupavalmistelun resursseja.

Vastuutaho:

- ympäristövalvontapäällikkö
- ympäristökeskuksen johtaja

6. Sisäilmapiiroksia kehitetään yhteistyössä sopijakuntien kanssa.

Mittari:

- Terveysturvallisuuden palveluyksikkö osallistuu kaikkien sopijakuntien sisäilmatyöryhmien työkentelyyn sekä tekee tiivistä yhteistyötä kuntien tilapalveluiden kanssa järjestämällä säännöllisesti yhteistyöpalavereita.

Vastuutaho:

- terveysturvallisuuden päällikkö

7. Kunnalliset eläinlääkäripalvelut ovat seudullisesti mahdollisimman yhdenmukaiset.

Mittari:

- Selvitys yhteisvastaanoton tilatarpeesta ja sijainnista on tehty.

Vastuutaho:

- eläinlääkintähuollon päällikkö
- ympäristökeskuksen johtaja

8. Ammattimaisen ja laajamittaisen toiminnan eläinlääkintävalvonta on riskiperusteista ja suunnitelmallista.

Mittari:

- Valvontakohteita koskevat rekisteritiedot on päivitetty ja valvontasuunnitelma laadittu.

Vastuutaho:

- eläinlääkintähuollon päällikkö
- valvontaeläinlääkäri

seudullisten vesienhoito- ja ilmastonuojelutöiden koordinoinnissa. Lisäksi ympäristökeskus varautuu toiminta-alueensa mahdolliseen laajentumiseen.

Tunnusluvut

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	(1000 €)		euro TA 2020	TS (1000 €)			
	TP 2018	MTA 2019		2021	2022	2023	2024
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 129	3 443	3 572 158	3 701	3 897	4 037	4 182
Maksutuotot	522	492	587 000	608	630	653	676
Tuet ja avustukset							
Muut toimintatuotot							
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 651	3 935	4 159 158	4 309	4 527	4 690	4 858
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-2 213	-2 255	-2 427 286	-2 515	-2 655	-2 750	-2 849
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-515	-501	-562 599	-583	-615	-637	-660
Muut henkilösivukulut	-73	-83	-88 251	-91	-97	-100	-104
Palvelujen ostot	-538	-767	-723 415	-749	-776	-804	-833
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-68	-70	-90 250	-93	-97	-100	-104
Avustukset	0	-4	-4 200	-4	-5	-5	-5
Vuokrat	-230	-235	-243 356	-252	-261	-271	-280
Muut toimintakulut	-13	-20	-19 800	-21	-21	-22	-23
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 651	-3935	-4 159 158	-4 309	-4 527	-4 690	-4 858
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0	0	0

Tuloarviot ja määrärahat ja sitovat erät

Selite	TP 2018	TA 2019	MTA2019	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
TOIMINTATUOTOT YHT.	3 650 939	3 934 668	3 934 668	4 159 158	4 159 158	4 308 888	4 526 675	4 689 636	4 858 463
TOIMINTAKULUT YHT.	-3 650 939	-3 934 668	-3 934 668	-4 159 158	-4 159 158	-4 308 888	-4 526 675	-4 689 636	-4 858 463
TOIMINTAKATE S*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Määrärahan muutos %		7,8 %	7,8 %	5,7 %	5,7 %	3,6 %	5,1 %	3,6 %	3,6 %
Määrärahan muutos €		-283 729	-283 729	-224 490	-224 490	-149 730	-217 788	-162 960	-168 827

S* = sitova taso

Määrärahamuutokset TA 2019 - TA 2020

(miinus = menojen lisäys/tulojen vähennys, plus = menojen vähennys/tulojen lisäys)

Menojen muutokset (1 000 euroa):

Henkilöstökulut	-240
Palvelujen ostot	43
Aineet ja tarvikkeet	-20
Vuokrat	-9
Muut toimintakulut	0
Yhteensä	-224

Sopijakuntien maksuosuudet 2020:

Sopijakunta	Euroa/v
Järvenpää	704 629
Kerava	533 374
Mäntsälä	440 597
Nurmijärvi	808 822
Tuusula	887 832
Yhteensä	3 375 255